Het openluchttheater in Soest van 1938 tot aan 'Cabrio' 1994

door Th. M. Peet

Op 20 oktober 1994 liet mevrouw Berna Kousemaker, initiatiefneemster van het 'Openluchttheater Cabrio' weten dat zij - ondanks problemen en het wegblijven van drommen publiek - toch door zal gaan met het bespelen van het openluchttheater aan de Soesterbergsestraat in Soest, waarmee zij in 1994 was begonnen. Aanleiding om de gang van het theater vanaf de opening in 1938 tot en met 1993 eens vast te leggen.

Voorjaar 1938 bereikten de plaatselijke pers geruchten over plannen van de verenigingen Soest-Vooruit en Soest-Zuid om een openluchttheater te stichten 'in het Gemeentelijk bosch terzijde van de Soesterbergsestraat'. Vele jaren eerder was daar al eens een openluchtspel 'Het Teeken des Kruises' opgevoerd. Beide verenigingen streefden, aldus de berichtgeving, een meer permanent theater na en men was druk doende zich te oriënteren over aanleg en exploitatie. Terloops werd daar nog bij vermeld dat zo'n theater indertijd ook was gemaakt bij de Nederlandsche Protestantenbond te Soesterberg.

De geruchten bleken werkelijkheid, want in een vergadering in Hotel Eemland, gelegen aan de Van Weedestraat waar thans het kruispunt is met Stadhouderslaan en Nassauplantsoen, werd op 22 juli 1938 door de leden van de VVV Soest-Vooruit met algemene stemmen besloten 'om f 25,- als grondkapitaal af te zonderen om daarmede met de Vereeniging Soest-Zuid over te gaan tot het in het leven roepen van de Stichting Openluchttheater te Soest.' Het theater zou worden aangelegd als particulier werkverschaffingsobject op van de gemeente in huur verkregen terrein.

Aan wishfull thinking m.b.t. de exploitatiemogelijkheden bleek geen gebrek: 'Naast de exploitatie als openluchtheater is het theater zeer geschikt voor meetings, landdagen, gymnastiekuitvoeringen en dergelijke. Het risico is zeer gering en tenslotte is nog nooit iets tot stand gekomen zonder risico' aldus een optimistische heer H.J. Fortiun Harreman, Soest-Vooruit en Soest-Zuid bleven ieder borg 'voor een leening van f 1.000,- met 4% rente per jaar en 5-jaarlijkse aflossing.' Kennelijk al even enthousiast feliciteerde de voorzitter, notaris A.O. Dammers, de beide verenigingen.

De officiële opening van het theater 'dat zoo'n knus en fraai plaatsje in het bosch langs de Soesterbergsestraat heeft gevonden', had plaats op *zaterdag 3 september 1938. Het theater was* met plm. 100 bezoekers bezet die de zitplaatsen, gemaakt van beide-plaggen () al lang voor het aanvangsuur hadden ingenomen' waarbij 'de conventie plaats heeft moeten ruimen voor de gemoedelijkheid de landelijke sfeer eigen.'

'Te drie uur trad de heer Batenburg (toen gemeentesecretaris van Soest, Pt.) naar voren om een hartelijk welkomstwoord te spreken tot de autoriteiten, in zijn qualiteit van voorzitter van het vrijdag daarvoor geïnstalleerde stichtingsbestuur.' Hij bedankte o.a. de ontwerpers van het theater, Ir. W.C. van Goor, alsmede zijn adviseurs de Heeren Joh. Kraayenbrink, gemeentelijk adviseur van beplantingen, de uitvoerder van de Ned. Heide Mij en de arbeiders die het werk hadden verricht. Daarna volgde de officiële opening met een toespraak van burgemeester Visser.

Het theater werd vervolgens voor het eerst bespeeld door het Gezelschap van Louis Saalborn. Gespeeld werd 'De Getemde Feeks' van Shakespeare met in de hoofrollen Louis Saalborn en Magda Jansens, ook nu nog bekende namen voor toneelliefhebbers. Zij waren, 'uitnemend bijgestaan door de mindere Tooneelgoden () de zaalsfeer spoedig vergeten' en gevoelden zich 'op de heideplaggen net zoo thuis () als op de planken in de schouwburg.' (Overigens bevonden zich onder die 'mindere Tooneelgoden' wel namen als Ko van Dijk, Ferd. Sternberg, Lau Ezerman, Carla de Raet en Joh. Kaart sr., in latere jaren tot 'boeremdheden' gerekende toneelspelers Pt.).

De toenmalige dorpspoëet E.v.E. 1) wijdde tevoren aan deze uitvoering in zijn gedicht 'Première' o.a. de volgende regels:

Louis Saalborn en de zijnen spelen
In openlucht een luchtig spel;
Als nu de lucht maar luchtig licht is,
Dan lukt dat openluchtspel wel.
en
't Bestuur van 't Openluchttheater,
neemt hare taak niet luchtig op;
Met keus van 'stuk' en van 'gezelschap'
Sloeg het de spijker op z'n kop!

Het openluchtspel 'lukte'; het publiek was enthousiast.

In 1939 werd op dit succes voortgeborduurd met vier voorstellingen uit het staande schouwburgrepertoire t.w.: Mariken van Nieumeghen een spel in 16 tafereelen: Rond een half miljoen, een blijspel; Amor in de Pastorie, van Jac Balling; Uit het leven der Oranje's, van Ben van Eyselstein, alle vier stukken opgevoerd door 'Het Tooneelgezelschap De Vereenigde Haagsche Spelers' onder leiding van de toen heel bekende Pierre Balledux. Op 10 mei 1940 brak de Tweede Wereldoorlog uit. In het raadsvoorstel van 12 december 1955 wordt over de oorlogsperiode het volgende vermeld: 'De oorlog 1940/1945 belemmerde uiteraard de werkzaamheden van de stichting. Zo was er in de jaren 1941, 1942 en 1943 een aanmerkelijk minder gebruik van het theater, terwijl in 1940, 1944 en 1945 in het geheel geen sprake kon zijn van exploitatie, behoudens dat het theater in 1945, na provisorisch herstel, ter beschikking kon worden gesteld van de in Soest gelegerde Canadese troepen'.

Het zal duidelijk zijn dat deze, vrijwel leegstand te noemen toestand, het door zijn ligging toch al kwetsbare theater niet ten goede kwam en dat men eigenlijk weer van vooraf zou moeten beginnen; de middelen daarvoor zullen toen vrijwel zeker hebben ontbroken. Toch gaven Soest-Vooruit en Soest-Zuid het niet op; in 1946 vond een algeheel herstel plaats van het in de oorlog grotendeels vernielde theater, zij het dat de opzet zoal niet primitief, dan toch van zeer eenvoudige aard bleef.

Uiteraard voldeed dit niet. Uit het verslag van de gemeenteraadsvergadering van 28 mei 1948 blijkt nml. dat bij agendapunt 17 werd behandeld het 'Adres van het Stichtingsbestuur van het Openluchttheater, verzoekende een renteloze geldlening van f 3.000,- voor restauratie van het openluchttheater.'

Een raadslid noemde deze aanvraag 'een aanklacht tegen de Soester bevolking. Het zijn vooral de ouderen die schade aan openluchttheater en natuurschoon toebrengen.' De gemeenteraad besloot uiteindelijk positief. 'De restauratie zal plaats hebben met betonplaten en betonpaaltjes, waarbij met een levensduur van twintig jaar is gerekend. Voorts gaat de gemeente enig (bos)onderhoud verrichten.'

Tot en met 1949 kon de stichting door het betrachten van een zeer grote zuinigheid bij de exploitatie aan haar verplichtingen voldoen. Deze noodzakelijke zuinigheid, gepaard aan telkenjare opnieuw plaats gehad hebbende vernielingen - gevolg van het geheel 'open' liggen van het theater in een moeilijk te surveilleren gebied - leidde er echter toe dat het theater niet de feitelijke verzorging kreeg die voor een goede exploitatie vereist was, zodat het bij voortduring gebreken ging vertonen.

In 1950 kon de stichting voor het eerst in haar bestaan niet aan haar financiële verplichtingen voldoen. Afgezien van de boven weergegeven exploitatie-moeilijkheden was de directe aanleiding daartoe het bijzonder ongunstige seizoen 1950. Op 21 juli 1950 wijdde de Soester Courant daaraan een redactioneel artikel onder de kop 'Meer belangstelling gevraagd', waarin, onder verwijzing naar de grote activiteit van de inmiddels door Soest-Vooruit aangetrokken directeur, moest worden geconstateerd dat het met de belangstelling voor het theater 'mis is': 'Dat een groot actrice als Nel Oosthout met haar prachtige vertolking van Jeanne d'Arc geen 300 bezoekers kon trekken en dat de beroemde Hindoe-danser Indra Dev Prasad zijn kunst weggaf voor een 150-tal personen, is toch jammerlijk.' Andere voor de zomer 1950 geprogrammeerde voorstellingen waren: 'Zomerdansfeest' van het Ballet der Lage Landen; een muzikaal programma met de koorvereniging 'Semper Avanti' o.l.v. Lex Karsemeijer en de solisten Bep Ogterop, Alt-mezzo en Pierre Palla, vleugel, en een Variété-programma, verzorgd door radio-artiesten als Toby Riks, Koos Speenhoff Jr en Cor van Veen.

De Soester Corânt voegde daar aan toe: 'We hebben toch voldoende intelligentia en we hebben toch vele jeugdige personen in ons midden, die qua hun ontwikkeling deze kunstprogramma's kunnen waarderen. We kunnen toch niet bij de dooddoener blijven: 'In Soest kun je niets beginnen', een verzuchting die al zoveel jaren is geslaakt.'

Het hielp niet; 1950 werd een slecht jaar.

Voor Soest-Vooruit was dit aanleiding zich bij brief van 20 april 1951 tot Burgemeester en Wethouders van Soest te wenden, enerzijds met een uiteenzetting over de toekomst van het theater resulterende in het verzoek tot overname door de gemeente, anderzijds met een verzoek om financiele bijstand. Daarover werd in de raadsvergadering van 5 juli 1951 uitvoerig van gedachten gewisseld, waarna werd besloten tot een nieuwe renteloze geldlening, nu van f 1.000,-.

'Door dit besluit bracht uw raad tot uitdrukking dat het handhaving van het openluchttheater voor de gemeente van belang achtte' concludeerden Burgemeester en Wethouders, die deze opvatting ter kennis brachten van de Gedeputeerde Staten van Utrecht. De exploitatie kon dus worden voortgezet.

Op het programma voor 1951 stonden o.a. een non-stop Radio-Show met de toen landelijk zeer populaire Jan de Cler en Sylvain Poons met vele anderen; het gezelschap Tom van Maaren en het Negerballet Berto Pasuka met 22 danseressen en dansers en een Afrikaans Tom-Tom Orkest. Toch lukte het niet het theater exploitabel te maken. Althans voelde het bestuur van de VVV Soest zich genoodzaakt om op 11 augustus 1954 aan burgemeester en wethouders te verzoeken het theater door de gemeente Soest te laten overnemen.

Op 14 december 1955 stelden Burgemeester en Wethouders aan de gemeenteraad voor te besluiten tot kwijtschelding van de eerder verleende renteloze credieten en de nog te vorderen huur en te willen goedkeuren 'dat de eigendommen van de stichting in liquidatie, om niet worden over genomen door de gemeente Soest.' In de raadsvergadering van 2 december 1955 werd daartoe conform besloten.

In de Aanbiedingsbrief bij de ontwerp gemeente- en bedrijfsbegrotingen voor 1956 van 22 november 1955 hadden burgemeester en wethouders reeds geschreven: 'Ook wat het Openluchttheater aangaat overwegen wij in de toekomst met voorstellen te komen. Wij zijn voornemens ernstig na te gaan in hoeverre het mogelijk is de inrichting van het Openluchttheater grondig te vernieuwen, de toegang te verbeteren en zodoende de aantrekkelijkheid daarvan aanmerkelijk te verhogen.'

De in het vooruitzicht gestelde voorstellen werden in januari 1957 gedaan en bevatten allereerst het in het leven roepen van een nieuwe 'Stichting Openluchttheater Soest'. De Raad sprak daarover op 31 januari 1957. Het bestuur van vijf personen zal bestaan uit een wethouder/voorzitter, een lid van de gemeenteraad, twee leden uit de burgerij en een ambtelijk secretaris. De stichting zal uitsluitend het beheer van het openluchttheater tot taak hebben, hetgeen betekent het zorgen voor het onderhoud, het aanbrengen van de nodige verbeteringen en het regelen van het in gebruik geven aan derden.

Het voorstel om een ambtelijk secretaris aan te stellen die tevens bestuurslid was, ondervond bezwaren: deze secretaris was gemeenteambtenaar en dus niet vrij bij stemmingen. De voorzitter van de raad bestreed die opvatting: 'De secretaris/administrateur wordt slechts als zodanig aangewezen, maar is als bestuurslid vrij in het uitbrengen van zijn stem. Met 7 - 9 stemmen blijft de secretaris bestuurslid.'

Overigens werd nog besloten het bestuur uit te breiden met nog een raadslid en een lid uit de burgerij. De benoemingen werden echter aangehouden. De werkzaamheden voor de stichting werden ondergebracht bij de ambtenaar algemene dienst. In afwachting van de te nemen maatregelen om het theater bespeelbaar te maken werd voorlopig volstaan met het aanbrengen van een afrastering die f 6.325,- kostte.

Ondanks het ontbreken van een behoorlijke accommodatie kon het theater in 1958 verschillende malen worden verhuurd voor kindervoorstelling, uitvoeringen en de opvoering van een toneelspel, dat door 1200 bezoekers bijgewoond werd, zodat het college aan het gemeentebestuur medewerking verzocht heeft om te komen tot verbetering van het openluchttheater. (Het zo druk bezochte toneelspel betrof 'Dorp in onrust' van Kees Spierings, opgevoerd door de plaatselijke toneelvereniging Ons genoegen t.g.v. een jubileum.

In 1958 werd door de stichting in samenwerking met de dienst gemeentewerken een verbeteringsplan ontworpen, waarover het bestuur van de 'Vereniging van openluchttheaters in Nederland' zeer te spreken was. Het plan omvatte een markering van de ingang met zwerfkeien; een betere ingang naar de fietsenstalling; een kassa met bergruimte; enkele lantaarns; een consumptiekiosk met overkapping 'om een groot deel van de toeschouwers beschutting te bieden bij slecht weer'; toiletten en een kleedruimte achter het podium; verkleining van het podium; het dichten van de orkestbak waardoor spelers en publiek dichter bij elkaar komen. De zitplaatsen krijgen betonnen platen. Verder werden enkele palen geplaatst, waardoor huurders van het theater zelf' gemakkelijk toneelverlichting kunnen aanbrengen'. De totale kosten (rente en aflossing) 'bedragen 34 cent per zitplaats per voorstelling, berekend naar zes voorstellingen per seizoen.'

"Al deze verbeteringen zullen het theater zo maken, dat het voor vele Soester verenigingen een uitkomst zal zijn," aldus Burgemeester en Wethouders. Met goedkeuring van de gemeenteraad kon dit plan worden uitgevoerd.

De gekozen en in de statuten vastgelegde exploitatievorm - alleen verhuur van het theater en geen eigen exploitatie door het organiseren van voorstellingen door de stichting - blijkt evenals voorheen onvoldoende resultaat op te leveren.

De Soester Courant van 4 augustus 1961 schreef daarover o.m.: 'het openluchttheater is deze zomer alleen gebruikt voor een paar kindervoorstellingen (waaronder de beroemde tv-ster Pipo de Clown, een middag georganiseerd door genoemde Courant Pt.) en wat gymnastiek demonstraties' en besloot met de verzuchting: 'Soest is een volslagen doodse plaats geworden, waarin blijkbaar niemand de moed opbrengt om nog iets te organiseren omdat het toch niets uithaalt.'

Op 11 augustus d.o.v. bordurende 'Kantman' op zijn vast voorpagina-plaats in de Soester Courant daarop voort: 'We hebben een openluchttheater en een stichting openluchttheater en dat theater was prima, maar het is nauwelijks bespeeld' en 'Helemaal niets, terwijl er heel was guldens gemoeid waren met het opknappen van het theater, waarover kenners zeggen dat het een bijzonder moos theater is. 'Ik weet het, Soest is een moeilijke plaats () maar als we volhouden komt het best in orde.'

Toch duurde het nogal wat jaren voor er werd besloten het theater - waarvoor de werkzaamheden in 1963 van de 'algemene dienst' werden meegenomen naar de 'sportstichting' - op een andere wijze te exploiteren. Op 18 september 1970 kon worden gemeld dat 'het bestuur van de stichting () meer bevoegdheden kreeg: Op verzoek van het stichtingsbestuur besloot de gemeenteraad op 24 september 1970 de statuten zodanig aan te passen 'dat de stichting aan bestuurkracht zal winnen', wat o.m. inhield dat de exploitatie van het theater ook tot de doelstelling van de stichting werd gerekend.

In 1971 t/m 1973 probeerde de theaterstichting door het aanbieden van een gevariëerd programma de 'trek' naar het theater te bevorderen. In de programmering waren o.a. opgenomen (kindervoorstellingen bleven het terrein van de VVV Soest): een uitvoering van Shakespeare's De Vrolijke Vrouwtjes van Windsor door een Amsterdamse vereniging o.l.v. de bekende acteur Ben Aerden; een uitvoering van de Toneelvereniging 'Het Soester Applaus'; een Beat en Popavond met o.a. de toen bekende groep Husky; een optreden van het Joego-Slavisch Dansatheater 'Abrascic' de befaamde zanggroep The Continentals en Orchestre (1972 én 1973); een Rock en Roll-avond met Long Tall Ernie and the Shakers; het ballet Sud Americano; Nogmaals Beat en Pop: Unit Gloria en Bonnie St. Clair; het Russisch-Oekrains Zang- en Dansensemble; de Turkse Volksdansgroep Turk Folklor Kuzumu; een non-stop Popconcert met o.a.: Alquin; Mr. Albert; Melrose Abbey; Nafta. (Voor zover na te gaan waren er in 1974 geen voorstellingen meer georganiseerd.)

Het resultaat bleef mager; er kwam geen wezenlijke verandering in de publieke belangstelling voor het theater en wat daar werd vertoond. Welke wensdromen er ook waren geweest, de werkelijkheid bracht ook nu te geringe aantallen bezoekers, weersomstandigheden buiten beschouwing gelaten. Dat leverde - uiteraard - kritiek op van gemeenteraadsleden, met name van cultuurbevlogen zijde, bij het onderzoek van de ontwerp-begrotingen in de betreffende raadsafdelingen. Positief meedenken ontbrak overigens niet, hoewel een voorstel van een lid van de raad om een prijsvraag voor een 'ludieke overkapping' van het theater door de voorzittende wethouder niet werd overgenomen. Die 'vond dat 'ludieke' gepraat maar niets'; men 'moest met een behoorlijk voorstel komen.'

Met ingang van de eerste dinsdag van september 1974 diende als gevolg van gemeenteraadsverkiezingen een nieuw stichtingsbestuur te worden aangewezen. Voor de zittingsperiode 1974-1978 betekende dat een voor het merendeel vernieuwd bestuur. Bijkomend aspect was dat zich inmiddels in Soest op het vlak van de cultuur eigen activiteiten en organen hadden ontwikkeld. Men vroeg zich dan ook binnen de kring van het openluchttheater af of de binding aan de sportstichting nog wel moest worden gehandhaafd en of de activiteiten voor/in het theater niet beter zouden kunnen worden behartigd binnen de culturele sector.

Bij de behandeling van de ontwerpbegrotingen deelden Burgemeester en Wethouders in dit verband het volgende mede:

'Het college is van mening dat het openluchttheater dient te worden gehandhaafd, omdat dit de enige mogelijkheid is in Soest, in de open lucht bijeenkomsten en manifestaties van grotere omvang te organiseren in een theaterruimte met toeschouwersaccommodatie. Dit te meer, omdat in het algemeen, óók voor 1975, de jaarlijkse lasten gering zijn. Juist echter met het oog op de hoge onderhoudskosten hadden enige leden de vraag gesteld of het wel wenselijk was het theater te handhaven. B. en W. blijken nog geen standpunt te hebben ingenomen met betrekking tot een wijziging van de beheers- en exploitatievorm. Het bestuur van de Stichting heeft dat wel aan de orde gesteld.'

Bij raadsvoorstel van 17 april 1975 deelden Burgemeester en Wethouders echter mede 'dat tot opheffing van de stichting dient te worden besloten. In dat geval zullen wij belast worden met het beheer van het theater, waarbij wij bijvoorbeeld kunnen worden geadviseerd door de commissie culturele zaken. Deze commissie heeft zich () in positieve zin ten aanzien van de opheffing uitgesproken.' De gemeenteraad volgde het voorstel en besloot de 'Stichting Openluchttheater Soest' op te heffen m.i.v. 1 januari 1976.

Met ingang van 1976 valt het theater dus onder de directe bemoeienis van Burgemeester en Wethouders i.c. de verantwoordelijke wethouder met 'cultuur' in zijn portefeuille. Eigen programma's en voorstellingen werden niet meer opgezet. Men keerde terug naar de oorspronkelijke exploitatie-vorm: verhuur aan gegadigden. Daarvan werd, zo werd mij gezegd, vrijwel geen gebruik gemaakt.

Zo verdween in Soest geleidelijk deze vorm van theater-cultuur. Totdat in 1994 Cabrio 'de handschoen opnam' en het theater weer ging bespelen.

Baarn, voorjaar 1995
Th. M. Peet
oud-secretaris 'Stichting Openlucht- theater Soest'.

1. E.v.E (E. van Eeden 1898-1953) was werkzaam bij het notariaat Dammers, later notariaat Van Veeren. Hij publiceerde met grote regelmaat gedichten in de Soester Courant ca. die over het algemeen waren gericht op de Soester actualiteit.

Bronnen: Soester Courant; Soester Nieuwsblad; Gooi- en Eemlander; openbare stukken; Piet Ekel (aanvullende gegevens 1938/39); notities en memorie.

Opm. Her en der zijn in het artikel uitvoeringen en voorstellingen genoemd om een beschreven periode wat 'in te kleuren', in lijn met wat werd besproken. Een volledige opgave van alles wat er in het theater heeft plaatsgevonden zou een sisyfusarbeid hebben gevergd waartegen ik mij niet opgewassen voelde. Bovendien zou het resultaat niet relevant zijn voor dit artikel.

Nachrift

Het weten hoe het gegaan is kan het effect hebben van weten hoe het niet moet. Positief voor nu is al dat bij slechte weersomstandigheden gesteund kan worden op de zaal-accommodatie van het aanpalende Molendael.

Haar Soester medeburgers zouden de durf van mevrouw Kousemaker moeten belonen door - te beginnen 1 juni a.s. - als opmaat van het nieuwe seizoen te zorgen voor een volle bak. Als bemoediging wil ik haar nog het motto meegeven dat het plan 'Gereedschap voor de bouw van een Theater in Soest - 28 april 1989' van de heren Daalhuizen, Ekel en Leijendekker siert:

'Bestijg de trein nooit zonder uw valies met dromen,
dan vindt ge in elke stad behoorlijk onderkomen.'

alsmede een zinnebeeldig tuiltje bloemen in de vorm van het gedicht 'Het Openluchttheater' van E.v.E., gepubliceerd in het Soester Nieuwsblad van 9 september 1938.

Th. M. Peet

Het Openlucht-theater

Op een plekje waar men vroeger
Heuvels, mos en dennen vond,
Daar verrees als paddestoelen,
Een theater uit den grond.
Slechts met palen en met plaggen
En enorme bergen zand,
Kwam, harmonisch met
d'omgeving,
Dit 'natuurlijk' werk tot stand.
't Is een kunststuk van formatie,
Uitgevoerd in stijl en lijn,
Waar de architect en bouwers,
Heusch wel trotsch op mogen zijn.

Eerstens is er in een schouwburg,
Onontbeerlijk 'het toneel'.
En in dit theater vormt het,
Met het décor één geheel.
Geen parketvloer, geen coulissen,
Geen belichting en geen doek,
Want dan raakte het karakter,
'Openlucht-theater' zoek.
Onnatuurlijk mag een speler,
Daar in de natuur niet doen.
Speelt een speler niet veel
speelscher.
In het kommerrijke groen?
't Is te hopen dat het spelen
op de jeugd niet overslaat.
Ik bedoel hier dat geen jongen
In 't theater spelen gaat.
Deze schouwburg staat vrij open,
Zonder prikkeldraad of hek
Gaat de boel niet rulleeren,
Want dan krijg je op je nek!
'k Geef je daarom in gemoede,
Hier den vaderlijken raad,
Dat het Openluchttheater
Is geen plaats voor kattekwaad.
Stelt op prijs, dat de Directie,
Jullie voor betrouwbaar hield,
Zorg dus, dat in ons theater,
Zelfs geen sprietje wordt vernield!
E.v.E.